

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 10C/139/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713203716
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Vašut
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2015:3713203716.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica, samosudca JUDr. Ladislav Vašut v právnej veci navrhovateľa CD Consulting, s.r.o., IČO 26 429 705, Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, Praha 3, Česká republika, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., IČO 36 864 421, Grösslingova 4, Bratislava, proti odporcovi Š. N., nar. XX. XX. XXXX, J. G., C. XXXX/XX, v konaní o zaplatenie 525,19 € s prísl., takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a .**

Odporcovi súd náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal, aby súd zaviazal odporcu uhradiť mu sumu 525,19 €, spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 749,19 € od 10.01.2011 do 08. 06. 2011, čo predstavuje 280,95 Eur, zo sumy 693,19 € od 09.06.2011 do 08. 09. 2011, čo predstavuje 159,44 Eur, zo sumy 581,19 Eur od 09. 09. 2011 do 19. 02. 2012, čo predstavuje 238,29 Eur, zo sumy 525,19 Eur od 20. 02. 2012 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 6 % ročne zo sumy 749,19 Eur od 02. 03. 2011 do 08. 06. 2011, čo predstavuje 12,23 Eur, zo sumy 693,19 Eur od 09. 06. 2011 do 08. 09. 2011, čo predstavuje 10,51 Eur, zo sumy 581,19 Eur od 09. 09. 2011 do 19. 02. 2012, čo predstavuje 15,71 Eur, zo sumy 525,19 Eur od 20. 02. 2012 do zaplatenia. Uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 28. 05. 2010 na zmenkovú sumu 749,19 €, pričom odporca sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne z tejto sumy od 10. 01. 2011. Spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. ako indosant predložila odporcovi zmenku k zaplateniu, ktorú však neuhradil a preto navrhovateľ žiadal, aby ho súd v zmysle čl. 7 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 k tejto povinnosti zaviazal rozsudkom.

Odporca potvrdil, že dlh navrhovateľovi nezaplatil. Uhradil len sumu 30,- Eur dňa 25.10.2010 ako zmluvnú pokutu zo zmluvy č. 302000517 a č. 302000771. Z dohodnutého splátkového kalendára nezaplatil posledných 5 splátok po 56,- Eur splatných 26.01.2011, 26.02.2011, 26.03.2011, 26.04.2011 a 26.05.2011. Žalovanú istinu na pojednávaní uznal s tým, že túto by bol schopný zaplatiť v 20,- Eur mesačných splátkach. Namietal však výšku úrokov, ktoré považoval za úžerné.

Súd vo veci rozhodol Rozsudkom zo dňa 06.09.2013 č.k. 10C 139/2013-47, ktorým návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol. Uznesením Krajského súdu Trenčín č.k. 5Co 389/2013-60 zo dňa 30.04.2014 bol citovaný rozsudok zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie z dôvodu, že navrhovateľovi nebolo umožnené vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Súd vo veci v zmysle čl. 5 bodu 1 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 nariadil ústne pojednávanie a vykonal dokazovanie vyluchom odporcu, oboznámením návrhu, zmenky, Zmluvy o úvere č. 302000771, Všeobecných obchodných podmienok poskytnutia úveru pripojených z exekučného spisu tunajšieho súdu č.k. 7Er 865/2012, písomného vyjadrenia navrhovateľa zo dňa 12.06.2014, splátkového kalendára, pokusu o zmier a predexekučnej upomienky.

Rozsudkom zo dňa 18.07.2014, č.k. 10C 139/2013-83 súd návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol. Uznesením Krajského súdu Trenčín, č.k. 5Co 690/2014-114 zo dňa 24.06.2015 bol citovaný rozsudok zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie z dôvodu, že súd nevykonal dokazovanie listinami, na ktoré sa odvoláva v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku, v súlade s § 129 ods. 1 O.s.p., teda ho nevykonal zákonným spôsobom. Podľa § 129 ods. 1 O.s.p v znení účinnom do 16.04.2015 dôkaz listinou sa vykoná tak, že predseda senátu alebo samosudca na pojednávaní listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak súd vo veci nenariaďuje pojednávanie alebo ak listina nebola všetkým účastníkom doručená alebo ak listina alebo jej obsah nebola protistranou spochybnená. Dôkaz listinou sa teda vykonáva tak, že predseda senátu, resp. samosudca listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah. Spôsob vykonania dôkazu listinou „oboznámením obsahu spisu“ O.s.p. neupravuje. V zápisnici o pojednávaní je preto vždy potrebné uviesť, akou listinou bolo vykonané dokazovanie a akým konkrétnym spôsobom bol dôkaz touto listinou vykonaný, teda či bola listina prečítaná alebo bol oznámený jej obsah. Ak listinný dôkaz nebol vykonaný týmto spôsobom, tak ako je tomu aj v tomto prípade, ide o vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom a zistenia, ktoré konajúci súd z takéhoto nezákonného dokazovania učinil nemožno pri posúdení a rozhodnutí veci použiť. Okrem toho je potrebné pri vykonávaní dokazovania dbať na to, aby mali účastníci konania možnosť uplatniť svoje zákonné právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali /§ 123 O.s.p./ . Aj možnosť naplnenia tohto práva musí byť zo zápisnice o pojednávaní zrejmá, čo v tomto prípade taktiež splnené nebolo. Súd pri vykonávaní dokazovania, z ktorého vyvodil skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie dôvodnosti návrhu navrhovateľa, nepostupoval zákonným spôsobom, čím odňal účastníkom možnosť konať pred súdom. Odvolací súd vyslovil názor, že v ďalšom konaní, je súd oprávnený vykonávať dôkazy k okolnostiam kauzy zmenky, z ktorej navrhovateľ uplatňuje právo, a to všetky, ktoré bude nevyhnutne potrebovať na spravodlivé rozhodnutie vo veci. Toto dokazovanie však musí vykonať spôsobom zaručujúcim účastníkom právo na vyjadrenie k dôkazom. Pokiaľ súd prvého stupňa nariadi vo veci pojednávanie, na ktorom predmetné dokazovanie vykoná, uvedené práva účastníkov naplní, pretože im možnosť vyjadriť sa k dôkazom vytvorí na pojednávaní. Právnymi názormi odvolacieho súdu je súd prvého stupňa viazaný.

Dňa 18.08.2015 súd oznámil účastníkom, že mieni vykonať dokazovanie k okolnostiam kauzy zmenky, za týmto účelom pristúpil k vykonaniu dôkazov bez návrhu účastníkov a pripojil z exekučného spisu vedeného na Okresnom súde Považská Bystrica sp.zn. 7Er 865/2012 listinné dôkazy, a to zmenku, Zmluvu o úvere č. 302000771 a Všeobecné obchodné podmienky poskytnutia úveru. Zároveň súd zaslal účastníkom uvedené listinné dôkazy a umožnil vyjadriť sa k nim.

Odporca dňa 28. 05 2010 uzatvoril s právnym predchodcom navrhovateľa, spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. zmluvu o úvere č. 302000771, na základe ktorej spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. poskytla odporcovi ako fyzickej osobe úver vo výške 350,- €, ktorý sa odporca zaviazal spolu s poplatkom vo výške 672,- € vrátiť v 12 mesačných splátkach po 56,- € mesačne počnúc dňom 26. 06. 2010, čo mal súd za preukázané zo zmluvy o úvere č. 302000771 .

Súčasťou zmluvy boli aj Všeobecné podmienky poskytnutia úveru /ďalej len VPPÚ/ vyhotovené ako formulár. Podľa čl. 14 VPPÚ na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi, vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časť splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.

V zmysle daných Všeobecných obchodných podmienok vystavila spoločnosť Pohotovosť, a.s. dňa 28. 05. 2010 neúplnú zmenkou (blankozmenku), kde spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. vystupovala ako vystaviteľ a odporca ako remitent. Zmenka bola vystavená s doložkou „bez protestu“ s lehotou splatnosti „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Do zmenky bola vpísaná suma 749,19 Eur a zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne od 10. 01. 2011 do zaplatenia. Odporca v priebehu konania potvrdil, že túto podpísal. Pôvodný majiteľ zmenky, spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. následne indosovala zmenku na terajšieho navrhovateľa.

Vzhľadom na to, že odporca úver nesplácal riadne a včas, čím sa stal dlh v zmysle dohodnutých podmienok splatný, vyplnila spoločnosť Pohotovosť zmenku v zmysle dohody o vyplnení zmenky na sumu 749,19 €, s dátumom začiatku úročenia od 10. 01. 2011.

V písomnom vyjadrení zo dňa 12.06.2014 navrhovateľ uviedol, že nie je daný dôvod na prejednanie vecí na ústnom pojednávaní, ku ktorému súd v zmysle čl. 5 ods.1 Nariadenia pristúpi len vtedy, keď nie je možné vec bez prejednania rozhodnúť alebo v prípade, keď o ústne pojednávanie požiadajú niektorí z účastníkov. Ďalej poukázal na abstraktnosť zmenky, pričom mal za to, že súd nie je oprávnený skúmať spotrebiteľský vzťah. Vychádzal z uznesenia Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 10Co 79/2013 a z uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43 CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013. Poukázal na odôvodnenie citovaných rozsudkov s tým, že zmenka je cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenku čiastku v nej určenú. Ide teda o záväzok priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Zákon dáva dlžníkom z takejto zmenky len možnosť podať námietku proti majiteľovi, avšak neupravuje, že by takáto listina nebola platnou zmenkou. S tým potom súvisí aj dôkazná povinnosť na strane dlžníkov, ktorí musia namietkať a preukázať, že išlo pôvodne o blankozmenku, ktorá mala byť vyplnená inak, a teda musia preukázať obsah vyplňovacieho práva, ako aj to, že blankozmenka bola vyplnená v rozpore s vyplňovacím vyhlásením, a teda aj s udeleným vyplňovacím právom. Ak by bola zmenka stále v dispozícii pôvodného majiteľa, ktorému bola na vyplnenie odovzdaná, bol by odporca na takéto námietky oprávnený, avšak len voči nemu. Ak však bola zmenka prevedená na iného majiteľa tak, ako je tomu v prejednávanej veci, musí dlžník preukázať, že nový majiteľ bol pri nadobúdaní zmenky v zlej viere alebo sa previnil aspoň hrubou neobstaranosťou. Posudzovanie základného vzťahu by malo význam len vtedy, keby odporca ako spotrebiteľ vzniesol voči majiteľovi námietky, že k indosácii došlo na jeho škodu alebo ak by podal relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, príp. Zmenky. Vzhľadom na abstraktnosť zmenkových záväzkov, výlučne odporca je povinný tvrdiť na svoju obranu proti platobnej povinnosti zo zmenky všetky skutočnosti, ktoré považuje za významné. Záväzky zo zmenky sú záväzkami samostatnými, a nie sú závislé na úverovom vzťahu. Ak je návrhom uplatnený nárok zo zmenky, nie je možné bez ďalšieho v takomto konaní rozhodovať o záväzkoch zo zmluvy, ani keď je nepochybné, že s danou zmenkou súvisia. Súd preto môže skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne do nej uviesť, nie však podmienky jej vystavenia ani jej neprípustnosti.

Právny zástupca v priebehu konania uviedol, že navrhovateľ vychádza pri uplatnení svojho nároku zo zmenky ako abstraktného záväzku neakcesorickej povahy, nie z iného záväzkového vzťahu. Uplatňuje si zaplatenie 3 splátok, ako je to špecifikované v návrhu a nie tak, ako je to uvedené v splátkovom kalendári. Vzhľadom na skutočnosť, že odporca nevzniesol žiadne námietky voči zmenke, mal za to, že neexistuje žiadna okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie v tomto konaní.

Podľa čl. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „nariadenie“) toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu, v ktorých hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky príslušnému súdu alebo tribunálu nepresahuje 2000 EUR bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné ani správne veci ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci ("acta jure imperii").

Podľa čl. 3 bodu 1 Nariadenia na účely tohto nariadenia je cezhraničným sporom taký spor, v ktorom má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu alebo tribunálu konajúceho vo veci.

Podľa čl. 5 bodu 1 Nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiada niektorá zo strán.

Podľa čl. 19 Nariadenia pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa vedie konanie.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 4 ods. 6 z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. 8) Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Najdôležitejším kritériom na posúdenie, či v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu alebo nie, je kritérium zmluvných strán a ich podnikateľskej činnosti, teda skutočnosť, že zmluvnými stranami sú dodávateľ a osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, pričom spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ a spotrebiteľ nemá možnosť tieto zmluvné podmienky individuálne ovplyvniť. Zo zmluvy o úvere mal súd za preukázané, že právny predchodca navrhovateľa, spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. poskytla odporcovi pri podpise zmluvy úver, ktorý sa odporca zaviazal vrátiť podľa dojednaných podmienok. Je nepochybné, že spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a odporca nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Ich vzťah je vzťahom dodávateľa a spotrebiteľa podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka a treba naň aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Zmluva o úvere bola odporcovi predložená už vo vopred, dodávateľom pripravenom, predtlačenom formulári, teda bez možnosti odporcu, akokoľvek zasiahnuť do podmienok poskytnutia úveru. Súd tak má za to, že posudzovaná zmluva o úvere spadá do kategórie spotrebiteľských zmlúv v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Bod 17 VPPÚ síce obsahuje klauzulu, „že na všetky právne vzťahy založené zmluvou o úvere sa použijú ustanovenia Obchodného zákonníka“ v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, avšak súd má za to, že táto klauzula obchádza ustanovenia § 52 ods. 2, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka o nemožnosti odchyliť sa v neprospech spotrebiteľa od výhodnejšej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku, a je preto ex lege neplatná.

Ďalej bolo potrebné sa vysporiadať s otázkou, či predmetnú spotrebiteľskú zmluvu možno podriaďiť režimu zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. V zmysle § 3 ods. 1, 2 cit. zák. je veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Účel poskytnutých peňažných prostriedkov na výkon povolania tak, ako je zaškrtnuté v predtlačí textu zmluvy o úvere, nie je v konaní preukázaný. Dôkazné bremeno pritom je na ťarchu toho, kto tvrdí takúto výnimku, teda veriteľa. Bezpečným preukázaním tejto skutočnosti pritom nemôže byť len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy o poskytnutí úveru na výkon povolania, ktorý je neurčitý a neposkytuje odpoveď na otázku, aké je povolanie spotrebiteľa a aký konkrétny súvis malo s týmto povolaním či predmetom činnosti spotrebiteľa uzavretie príslušnej zmluvy. V uvedenom zmysle však oprávnený svoju dôkaznú povinnosť nesplnil, preto súd konštatoval, že takto neurčité vymedzenie účelu poskytnutia úveru v konkrétnej veci „na výkon povolania“, v spojení s nedostatkom akýchkoľvek ďalších dôkazov zo strany oprávneného má rovnaký dopad, ako keby v zmluve nebol jej účel vymedzený vôbec. Preto súd na daný právny vzťah aplikoval i ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

V danom prípade bola zmenka vystavená ako zabezpečovací prostriedok pôvodného právneho vzťahu, ktorý má povahu spotrebiteľského vzťahu. Odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nie je možné, pretože práve v spotrebiteľských vzťahoch bolo použitie zmenky regulované a obmedzené v §4 ods.6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Posledná právna úprava v § 5a zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z. dokonca zmenku v spotrebiteľských úveroch úplne zakazuje. S otázkou či ide o nárok navrhovateľa uplatňovaný zo zmenky alebo nárok z tzv. kauzy, v ktorej mala zmenka len zabezpečovací charakter sa vysporiadala v danej veci aj Krajský súd Trenčín, ktorý v Uznesení zo dňa 06.06.2013, č.k. 8Ncb/54/2013-25 ustálil, že na konanie vo veci je príslušný okresný súd. Poukázal na to, že je túto kolíziu potrebné riešiť v súlade s princípom zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Rovnako tak je súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý v Uznesení č.k. 5Co 389/2013-60 zo dňa 30.04.2014 uviedol, že „v ďalšom konaní nie je vykonanie dôkazov úverovou zmluvou a jej všeobecnými obchodnými podmienkami, prípadne aj inými dôkaznými prostriedkami vylúčené.... dokazovanie k otázkam zmenkovej zmluvy - kauzy zmenky je tak z hľadiska jeho dôvodu prípustné. V ďalšom konaní je súd prvého stupňa oprávnený vykonať dôkazy k okolnostiam kauzy zmenky, z ktorej navrhovateľ uplatňuje právo, a to v zásade všetky, ktoré bude nevyhnutne potrebovať na spravodlivé rozhodnutie vo veci....ak z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistí, že zmenka má pôvod v spotrebiteľskom vzťahu, vykoná ďalšie skutkové zistenia potrebné k otázkam platnosti zmluvy, na základe ktorej zmenka vznikla (kauzy zmenky). Pri právnom posúdení týchto zistení sa bude riadiť vyššie uvedenými právnymi závermi o dopade prípadnej neplatnosti kauzy zmenky na uplatnené plnenia zo zmenky.“

Hľadisko ochrany spotrebiteľa je prioritné i vzhľadom na upozornenia Európskej komisie na praktiky existujúce v sektore spotrebiteľských úverov so zameraním na uplatňovanie právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa.

S poukazom na tieto skutočnosti, keďže spotrebiteľská právna úprava má kogentný charakter a pri viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu, súd ex offio skúmal podmienky vystavenia zmenky a jej prípustnosť práve vo vzťahu k spotrebiteľovi. Následne súd vyhodnotil zmluvné dojednanie, dohodu o vyplnení zmenky, za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá ako zmluvné dojednanie vyznieva výrazne v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 4 písm. i/, k/, o/ Občianskeho zákonníka) a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Dohoda o vyplnení zmenky je v rozpore s § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

V zásade je potrebné uviesť, že spotrebiteľské právo v čase uzavretia zmluvy, za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v § 4 ods.6, nevyklúčovalo prijať od dlžníka zmenku, avšak len na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru a to len za určitých, presne stanovených podmienok: len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia

je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou, veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. V tomto prípade však oprávnený vyplnil zmenku na sumu niekoľkonásobne vyššiu než 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Na základe uvedeného, súd vyhodnotil dohodu o vyplnení zmenky v bode 14 VPPÚ ako neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k/, o/ Občianskeho zákonníka, ktorá stavia spotrebiteľa do výrazne nevýhodného postavenia a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Podľa tohto dojednaní povinná vystaví zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, pričom chýbajúce údaje môže vyplniť oprávnený ako remitent. Zmenkovú sumu vyplní oprávnený v rozsahu všetkých peňažných nárokov oprávneného voči povinnému, ktoré podľa uváženia oprávneného vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Uzavretím dohody o vyplnení zmenky veriteľ dostáva do rúk oprávnenie rozhodnúť o tom, že ním požadované plnenie je v súlade so zmluvou, čo je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. o/ Občianskeho zákonníka. Zmenkové úroky naoktrojované vo výške 0,25 % denne z dlžnej sumy slúžia ako sankcia za oneskorenie platby. Vzhľadom na ich výšku (91,25% ročne) ide nepochybne o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka. Za situácie, keď ide o spotrebiteľský vzťah, zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky mení tento zmluvný vzťah na vzťah zo zmenky, ktorý nie je zásadne kauzálny a nepožíva žiadnu ochranu spotrebiteľa. Zároveň je zrejmé, že oprávnený ako dodávateľ mal znenie dohody o vyplnení zmenky vopred pripravené vo všeobecných zmluvných podmienkach, ktorých obsah povinný nemohol pred uzavretím zmluvy ovplyvniť a ktoré používa oprávnený vo všetkých prípadoch.

Z uvedených dôvodov súd musel dohodu o vyplnení zmenky vyhodnotiť ako neprijateľnú, a tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, resp. ako neplatné dojednanie v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Keďže zmenka vychádzala z dohody o vyplnení zmenky, ktorú súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku upravenú v neprospech spotrebiteľa, a z tohto dôvodu ide o dojednanie neplatné, celé plnenie, ktoré navrhovateľ žiadal priznať súdom je potom v rozpore so zákonom (§ 52 ods. 2, § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch) a teda právom nedovolené. Súd preto zamietol návrh navrhovateľa v celom rozsahu, napriek tomu, že odporca nárok navrhovateľa čo do zaplatenia istiny uznal, a to v záujme ochrany spotrebiteľa - odporcu ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu s nižším právnym povedomím, ktorý sa nevie adekvátne brániť.

Odporcovi ako úspešnému účastníkovi prináleží v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. náhrada trov konania. Keďže mu však žiadne trovy konania nevznikli, súd mu ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne písomne v troch vyhotoveniach.

Podľa § 42 ods. 3 O.s.p. musí byť z podaného odvolania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Podanie treba doložiť s potrebným počtom rovnopisov a príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. musí obsahovať označenie rozhodnutia proti ktorému odvolanie smeruje, v čom vidí nesprávnosť tohto rozhodnutia alebo postupu súdu a čoho sa odvolávateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 alebo tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo tým, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností alebo tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam alebo tým, že doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy,

ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a) alebo tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.